

Seat No./Enrollment No.: _____

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY
DIPLOMA IN ENGINEERING – SEMESTER 4 – EXAMINATION –
SUMMER 2026

Subject Code: 4340303

Date: 21/05/2026

**Subject Name: Analytical and Optical
Instrumentation**

Time: 10:30 AM TO 01:00 PM

Total Marks: 70

Instructions :

- 1. Attempt all questions.**
- 2. Make Suitable assumptions wherever necessary**
- 3. Figures to the right indicate full marks.**
- 4. Use of simple calculators and non-programmable scientific calculators are permitted.**
- 5. English version is authentic.**

Q.1

પ્રશ્ન ૧

(a)	Define analytical Instrumentation. Give two example of analytical instruments.	03
(અ)	એનાલીટીકલ સાધનોની વ્યાખ્યા આપો. એનાલીટીકલ સાધનોના બે ઉદાહરણ આપો.	૦૩
(b)	Describe Elements of analytical Instrument.	04
(બ)	એનાલીટીકલ સાધનોના તત્વોનું વર્ણન કરો.	૦૪
(c)	Give classification of analytical instruments.	07
(ક)	એનાલીટીકલ સાધનોનું વર્ગીકરણ આપો.	૦૭

અથવા

OR

(c)	Describe Electromagnetic spectrum with necessary diagram.	07
(ક)	જરૂરી આકૃતિ સાથે ઇલેક્ટ્રોમેગ્નેટિક સ્પેક્ટ્રમનું વર્ણન કરો.	૦૭

Q.2

પ્રશ્ન ૨

(a)	Describe the different methods of analysis.	03
(અ)	એનાલિસિસની વિવિધ પદ્ધતિઓનું વર્ણન કરો.	૦૩
(b)	Explain interaction of radiation with matter.	04

- (બ) કિરણોત્સર્ગ અને દ્રવ્ય વચ્ચેની ક્રિયાપ્રતિક્રિયા સમજાવો. ૦૪
- (c) What is error? Explain different types of error. 07
- (ક) ત્રુટિ શું છે? વિવિધ પ્રકારની ત્રુટિ સમજાવો. ૦૭

અથવા
OR

Q.2
પ્રશ્ન ૨

- (a) Explain beer Lambert's law. 03
- (અ) બીયર લેમ્બર્ટનો નિયમ સમજાવો. ૦૩
- (b) Define accuracy, precision and signal to noise ratio. 04
- (બ) ચોકસાઈ, પ્રિસિઝન અને સિગ્નલ ટુ નોઇઝ રેશિયો વ્યાખ્યાયિત કરો. ૦૪
- (c) Draw and explain block diagram of absorption Instrument. 07
- (ક) અબ્સોર્પ્શન ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટનો બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો અને તેને સમજાવો. ૦૭

Q.3
પ્રશ્ન ૩

- (a) Explain Principle of flame photometry. 03
- (અ) ફ્લેમ ફોટોમેટ્રીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૦૩
- (b) List out the application of flame photometer in medical field. 04
- (બ) તબીબી ક્ષેત્રમાં ફ્લેમ ફોટોમીટરના ઉપયોગોની યાદી આપો. ૦૪
- (c) Draw and explain Block diagram of flame photometer. 07
- (ક) ફ્લેમ ફોટોમીટરનો બ્લોક ડાયાગ્રામ(રેખાકૃતિ) દોરો અને સમજાવો. ૦૭

અથવા
OR

Q.3
પ્રશ્ન ૩

- (a) List out the application of spectrophotometer. 03
- (અ) સ્પેક્ટ્રોફોટોમીટરના ઉપયોગોની યાદી બનાવો. ૦૩
- (b) Draw and explain optical diagram of Spectrophotometer. 04
- (બ) સ્પેક્ટ્રોફોટોમીટર નો ઓપ્ટિકલ ડાયાગ્રામ દોરો અને સમજાવો. ૦૪
- (c) Explain Column Chromatography with neat sketch. 07
- (ક) સ્વચ્છ આકૃતિ સાથે કોલમ ક્રોમેટોગ્રાફી સમજાવો. ૦૭

Q.4
પ્રશ્ન ૪

- (a) Explain acid base balance in human body. 03
- (અ) માનવ શરીરમાં એસિડ-બેઝ સંતુલન સમજાવો. ૦૩

(b)	Describe the principle of blood pH Measurement.	04
(બ)	લોહીના pH માપનનો સિદ્ધાંત સમજાવો.	૦૪
(c)	Describe Construction of Glass electrode with neat sketch.	07
(ક)	સ્વચ્છ આકૃતિ દોરીને ગ્લાસ ઇલેક્ટ્રોડ ની રચના સમજાવો.	૦૭

અથવા
OR

Q.4
પ્રશ્ન ૪

(a)	Define pH and List out the types of pH electrodes.	03
(અ)	pH ની વ્યાખ્યા આપો અને pH ઇલેક્ટ્રોડ્સના પ્રકારોની યાદી આપો.	૦૩
(b)	Explain optical method of blood cell counting.	04
(બ)	બ્લડ સેલ કાઉન્ટિંગ (લોહીના કોષોની ગણતરી) ની ઓપ્ટિકલ પદ્ધતિ સમજાવો.	૦૪
(c)	Draw and explain block diagram of coulter Counter method of blood cell counting.	07
(ક)	બ્લડ સેલ કાઉન્ટિંગ (લોહીના કોષોની ગણતરી) માટેની 'કોલ્ટર કાઉન્ટર' પદ્ધતિની બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો અને સમજાવો.	૦૭

Q.5
પ્રશ્ન ૫

(a)	Enlist the types of chromatography.	03
(અ)	ક્રોમેટોગ્રાફીના પ્રકારો જણાવો.	૦૩
(b)	Describe principle of Chromatography.	04
(બ)	ક્રોમેટોગ્રાફીના સિદ્ધાંતનું વર્ણન કરો.	૦૪
(c)	Draw and explain block diagram of gas chromatograph.	07
(ક)	ગેસ ક્રોમેટોગ્રાફની બ્લોક ડાયાગ્રામ (આકૃતિ) દોરો અને સમજાવો.	૦૭

અથવા
OR

Q.5
પ્રશ્ન ૫

(a)	Explain Paper Chromatography.	03
(અ)	પેપર ક્રોમેટોગ્રાફી સમજાવો.	૦૩
(b)	Define pathological waste list out pathological waste.	04
(બ)	પેથોલોજીકલ વેસ્ટની વ્યાખ્યા આપો અને તેની યાદી બનાવો.	૦૪
(c)	Describe pathological waste management process.	07
(ક)	પેથોલોજીકલ કચરાના વ્યવસ્થાપનની પ્રક્રિયાનું વર્ણન કરો.	૦૭
